ÁRA 4 LEI

Taxa postală plătită în numerar conf. aprob. Dir. Gen. PTT No. 223.204/42

Világosság

A ROMÁNIAI MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG NAPILAPJA

KOLOZSVÁR, 1948. november 27. szombat. V. ÉVFOLYAM, 276. szám.

A termelés fokozásának

hatalmas eredményeiről számol be az ipari ügyi minisztérium legujabb összefoglaló jelentése. Az egyes textilipari ágakban a mult hónapban a következő eredményeket érték el: a gyapotfonó iparban 163, a szövőiparban 100, a cérnaiparban 110, a gyapjufonó iparban 106, a gyapjuszövő iparban 138, a kalapiparban 102, a vattaiparban 106, a posztóiparban 166, a selyemfonó iparban 116, a selyemszövő iparban 163, a len- és kenderiparban 116, a pamut, kötő-szövőiparban 105, a selyem kötő-szövőiparban 104 és a gyapju kötő-szövőiparban 92 százalékban teljesitették az előirt munkatervet.

A bőripar szintén hatalmas eredményeket ért el. A talpbőr iparban 161, a krupon bőrök iparban 99, a boxbőr iparban 189 és egyéb bőröknél 126, 181 és 148 százalékos eredményt értek el.

Ezek a számadatok a romániai munkásosztály élharcos pártjának kezdeményezésére beindult hatalmas arányu szocialista munkaversenyek ragyogó eredményei bizonyitják. És bizonyitják azt is, hogy az üzemek öntudatos dolgozói nemcsak, hogy magukévá tették a Román Munkáspárt kezdeményezését, hanem a munka iránti uj magatartásukkal, odaadó munkájukkal igyekeztek az életszinvonal emeléséhez hozzájárulni. Az ő munkájuk nyomán jut több fonal, több szövet, több cérna és több lábbelianyag a dolgozó földmüveseknek is, akik az idei vetési kampány során százszázalékon felüli eredménnyel végeztek el a vetési munkálatokat. Mindez azt igazolja, hogy a dolgozó parasztság nemcsak a falu kiszipolyozói elleni harcában, hanem az általános életszinvonalának az emeléséhez is hatalmasarányu támogatást kap a munkásosztálytól. Ezen keresztül pedig kovácsolódik egybe mégjobban a munkás-paraszt szövetség, a szocializmus épitésének legfontosabb tényezője.

HARMADIK

esztendeje tart a huzavona az Egyesült Nemzetek szervezetébe való tagfelvételek ügyében. Harmadik esztendeje igyekeznek megakadályozni a népi demokráciák felvételét az ENSz tagjai sorába, azok a nyugati imperialista hatalmak, melyeknek nem a világbéke, a népek biztonsága a célja, hanem a világuralom megszerzése.

Mert az ENSz tavalyi ülésén bebizonyosodott, hogy a nyugati imperialisták — élükön az USA-val és Nagybritanniával — lábbal tapossák a békeszerződésben vállalt ama kötelezettségüket, hogy lehetővé tegyék a volt ellenséges államoknak, igy tehát Romániának, Magyarországnak, Bulgáriának, Finnországnak és Olaszországnak felvételét az ENSz-be. Az angolamerikai blokk már az ENSz tavalyi ülésszakán nyiltan elismerte: az a célja, hogy ezt a nemzetközi szervezetet imperialista nagyhatalmaktól, mindenekelőtt az USA-tól, függő alárendelt intézménnyé változtassa. Ez a magyarázata annak, hogy a népi demokrácia utján következetesen haladó és nemzeti becsületükre, nemzeti függetlenségükre éberen vigyázó Román Népköztársaság, Magyar Köztársaság és a Bolgár Népköztársaság nem feleltek meg — nem az ENSz Alapokmány feltételeinek, hanem az amerikai imperialisták izlésének. Ők csak olyan országok felvételét hajlandók javasolni, amelyekről eleve tudják, hogy engedelmesen beleilleszkednek csatlós-államaik kórusába. Az imperialista nyugati hatalmak magatartását tehát, a tagfelvételi kérdésben sem az Alapokmány előirásai, hanem kizárólag a maguk egyéni érdekei határozzák meg.

Ezzel szemben a Szovjetunió — mint azt Visinszkij főmegbizott leszögezte, a Nemzetközi Szerződésekben vállalt kötelezettségeknek megfelelően — sikraszállt Romania, Magyarország, Bulgária és Albánia, valamint a Mongol Népköztársaság felvételéért, miután ezek békés országok és teljesiteni tudják az Egyesült Nemzetek Szervezete iránt vállalt kötelezettségeiket, melyek közül a legfényegesebb az, hogy „a szervezet tagjai tartsák meg nemzeti önállóságukat és függetlenségüket".

Ez az ENSz-ben folyó tagfelvételi vita ismét igazolta, hogy valamennyi nagyhatalom közül egyedül a Szovjetunió az, amely sikraszáll a népi demokratikus országok s közöttük hazánk, a Román Népköztársaság, nemzetközi jogainak elismertetésért.

MEGJELENT

a szakmai oktatás megszervezéséről és működéséről szóló törvény

Az inasiskolák szakmai iskolákká minősülnek

BUKAREST. — A hivatalos lap tegnapi számában megjelent a Nagy Nemzetgyülés Elnöki Tanácsának a szakmai oktatás megszervezéséről és működéséről szóló rendelettörvény.

A rendelet értelmében a szakmai oktatás célja szakképzett munkások kiképzése. Az oktatás az ifjuság részére szakiskolákban, felnőttek részére pedig szakmai iskolákban történik.

A szakmai oktatás szervezése, anyagi ellátása, vezetése és kezelése a minisztérium, vagy a minisztériumtól függő intézmények feladata, amelyeknek tevékenységi körébe tartozik az illető termelési ág. A munka népjóléti minisztérium átmenetileg feladatként megtartja azokba a termelési ágakba tartozó szakmai iskoláknak szervezését, anyagi ellátását, vezetését és kezelését, amelyeket a rendelettörvény nem említ.

A munkaügyi és népjóléti minisztériumtól függő szakmai iskolákba beiratathatók az állami, vagy államositott vállalatok ifjumunkásai, akik nem sorolhatók be a szakminisztérium által létesitett iskolákba.

A termelési ág szerint a szakmai iskolák tanulmányi időtartama 2—3 év. Mindenik termelési ágban a szakminisztérium rendeletileg szabályozza a tanulmányi időt. Kivételesen, egyes szakmákban, 4 évi tanulmányi időt állapitanak meg.

Az elemi iskolát végzett tanulókat felvételi vizsga nélkül beirják az első osztályba, az elemi iskola legfeljebb IV. osztályát végzett tanulókat pedig felvételi vizsgával veszik fel. A szakmai iskolákba való felvételhez legkevesebb 14 és legfeljebb 16 betöltött életév szükséges.

A felnőttek részére létesitett szakmai iskolák tanulmányi ideje a termelési ág szerint 1—2 év, a hallgatók pedig a tanfolyam idején a termelésben maradnak és 3—6 hónap azok részére, akiket a termelésből kiemelnek, hogy a szakminisztérium jóváhagyásával ilyen iskolát látogathassanak.

A szakmai továbbképző tanfolyamok az ipari vállalatok, közintézmények és a minisztérium külső szervei mellett működnek. Ezek a szükséghez mérten a minisztérium, a vállalat központjának, vagy az illető közintézménynek vezetésével működnek, a szakminisztériumnak az összhangbahozási bizottság véleményezésével összeállitott tanterve és irányelvei szerint.

Az inasiskolák szakmai iskolákká átalakulnak. Ezeknek az iskoláknak tanulói átmeneti tanterv szerint oktatják. Az I. és II. osztályt végzett növendékei a II., illetve a III. osztályba lépnek, a tanulmányi idő ezek részére pedig 3 év.

Az Országos Szaktanács által létesitett és szervezett szakmai iskolák a szakminisztériumhoz tartoznak. Az átminősités idejét és módozatait a szakminisztérium a rendelettörvényben emlitett bizottság előterjesztésére rendeletileg állapitja meg.

LESZÁLLITOTTAK

egyes adókat és illetékeket a textilfeldolgozó iparban

BUKAREST (Rador) — A hivatalos lap tegnapi számában megjelent a Nagy Nemzetgyülés Elnöki Tanácsának az adóügyre törvényekben előirt egyes adók és illetékek leszállításáról és elengedéséről szóló rendelettörvény.

A textiliparban a rendelettörvény a következő illetékleszállitásokat tartalmazza:

a) Az 1948 október 30-án érvényben levő érték utáni illetéket 75 százalékkal szállitja le a rendelettörvény a textiliparnak szükséges pamut, gyapju és müselyem behozatalának esetében.

b) Az 1948 szeptember 30-án érvényben volt illetékeket 75 százalékkal szállitja le a rendelettörvény az a) pontban felsorolt és a textilipar részére szükséges hazai előállitásu áruk után.

c) Az 1948 szeptember 30-án hatályban levő adókat 75 százalékkal leszállitja a rendelettörvény a pamut és müselyem fonal esetében az A és B mürost és a textilgyártáshoz szükséges rongyból előállitott fonalak után.

A rendelettörvény részletes ismertetésére még visszatérünk.

KÁDERKÉPZÉSSEL

készülnek az uj közigazgatási reform alkalmazására

BUKAREST — Az előkészületben lévő közigazgatási reform az ország politikai és gazdasági fejlődésének egyik legjelentősebb demokratikus megvalósitása lesz. A közigazgatási államgépezet ujjászervezésének kérdése vezető helyen szerepel azoknak a megvalósitandó reformoknak sorában, amelyeket Gheorghe Gheorghiu-Dej első miniszterelnökhelyettes, a Román Munkáspárt főtitkára, a Román Munkáspárt falusi kongresszusán elmondott jelentésében emlitett. A közigazgatási reform szükségességét népi demokratikus alapokra helyezett uj alkotmány is kimondja.

A belügyminisztérium a jelenlegi legfontosabb feladatai közé tartozik a közigazgatási reform előkészitése. Elsősorban a reform végrehajtásához szükséges közigazgatási káderek kiképzését szorgalmazzák. A nyáron számos tanfolyamot és különleges iskolát létesitettek jegyzők és szolgabirók kiképzésére. A káderképzésnek ez azonban csak kezdete jelenti.

A belügyminisztérium a közelmultban különleges iskolát létesitett a fővárosban, amelynek hivatása olyan elemeket kiképezni, amelyek az egész ország területén megszervezik majd az uj közigazgatási rendszer kádereit.

A bukaresti iskolát minden megye képviseletében, 58 hallgató látogatja. Ezeket a hallgatókat a megye legkiválóbb és legképzettebb köztisztviselőkből, vagy munkásokból választották ki.

A belügyminisztérium ugy határozott, hogy Krajován és Nagyváradon hat hónapig tartó hasonló iskolákat szervez. A nagyváradi iskolában a városi iskola tapasztalatai alapján szervezik meg a tanitást. A két iskola összesen 600 tanulót fog el be. Ezeket a dolgozó földmüvesség soraiból válogatják ki és azokat a földmüveseket részesitik előnyben, akik a gabonabegyüjtésben és a vetési campaniában kitüntették magukat.

Az egészségügyi vezérfelügyelőséghez kell benyujtani az egészségügyi állások iránti kérelmeket

BUKAREST (Rador) — Az egészségügyi minisztérium közli az érdekeltekkel, hogy a kinevezés stb. iránti kéréseket a jövőben annak a vidéki egészségügyi vezérfelügyelőségnek kell benyujtani, amelynek kerületében lakik vagy működik a kérelmező.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A Román Népköztársaság Akadémiája megválasztott tagjainak megerősitése

BUKAREST. (Rador.) — A hivatalos lap 1948 november 24-iki számában megjelent rendelet megerősiti a Román Népköztársaság Akadémiája következő rendes és levelező tagjainak a megválasztását:

1. A számtani, fizikai, vegytani tudományok szakán Moisil C. Grigore, Ripan Raluca rendes tagként, továbbá Atanasiu Gheorghe, Gheorghe Traian, Ghica Alexandru, Haimovici Mendel, Murgulescu Ilie, Nicolescu Miron, Novac Valeriu, Popovici Tiberiu, Tanasescu Ioan, Vencov Stefan levelező tagként megválasztását.

2. A földtani, földrajzi és élettani tudományok szakán Nyárády Erasmus rendes tagként, továbbá Codarcea Alexandru, Lupascu Gheorghe, Oeriu Simion, Pora Eugen, Radu Vasile, Salagean Nicolae levelező tagként való megválasztását.

3. A müszaki és mezőgazdasági tudományok szakán Eliescu Grigore, Georgescu Constantin, Gheorghiu Ionescu, C. Ionescu, N. Constantin, Marinescu Matei, Murgeanu Gheorghe, Neniţescu Constantin, Radulescu Eugen levelező tagként való megválasztását.

4. Az orvostudományi szakon Hortolomei Nicolae, Marza Vasile, Miclu Stefan rendes tagként, Ardeleanu I. ., Bentatto Grigore, Iagnov Simion, Nitulescu Iulian, Sager Oscar levelező tagként megválasztását.

5. A történelem-, filozófiai és gazdasági-jogi tudományok szakán Balmus Constantin, Ralea Mihail, Roller Mihail rendes tagként, továbbá Anrache Emil, Prodan David levelező tagként megválasztását.

6. A nyelv-, irodalom- és müvészettudományi szakon Camil Petrescu rendes tagként, továbbá Andricu Mihail, Bogza Geo, Grau Alexandru, Grigorescu Lucian, Isac Emil, Jalea Ioan, Panaite Perpessicius, Zambacia K. levelező tagként megválasztását.

A rendelet értelmében a Román Népköztársaság Akadémiájának a tiszteletbeli tagja Victor Eftimiu és C. Popovici egyetemi tanár.

JOZSA BELA EMLÉKEST Nagyváradon

NAGYVÁRAD. — A FIAPP, MNSz és az Irók, Ujságirók, Müvészek Vegyes Szakszervezete rendezésében a MNSz Visinszkij-utcai székházában emlékestet rendezett. Ez alkalomra a rendezőség előadónak meghivta Nagy István irót, Józsa Béla barátját és harcostársát.

Az ünnepséget Stern Miklós, a FIAPP kiküldöttje emlékbeszéddel nyitotta meg, majd Nagy István beszéde következett. Az iró nagyhatásu emlékbeszédben méltatta Józsa Béla egyéniségét s a munkásságáért vivott harcait. A meg nem alkuvó munkásharcos élete teljes hüséggel elevenedett meg az előadó szavai nyomán.

Ezután a FIAPP rendezésében és Nagy István összekötő szövegével három megrázó hatásu életkép bemutatására került sor, majd Földes Ilus szavalata következett. Gyászkórus zárta le a müsort, melynek szólóját Bán Kató énekelte.

Müsoros est a kulturotthonok javára

KOLOZSVÁR — A Kulturotthonok Kolozsmegyei Tanácsa november 27-én, szombaton este 9 órai kezdettel bállal összekötött müsoros estet rendez a Diákház nagytermében a román és a magyar szinház és opera müvészeinek a közremüködésével. A jövedelmet a kulturotthonok javára forditják. Jegyek az Agitot-nál válthatók.

A kétéves munkásliceum felvételi feltételei

KOLOZSVÁR. — A közoktatásügyi minisztérium különleges vegyes jellegü munkásliceumot létesit Kolozsváron két évi időtartalommal. Az uj vegyes jellegü iskola egyenértékü a középiskolai végzettséggel. A végbizonyitvány lehetőséget nyujt a főiskolai tanulmányok folytatására.

Biratkozhatnak mindazok a dolgozók, akik előző tanulmányaiktól függetlenül az alábbi feltételeknek megfelelnek:

Legalább 23, de 40 évesnél nem idősebbek. Az illető üzem, vagy vállalat személyzeti osztálya javasolja a felvételét. A felvételi vizsga sikeres letétele után felvételüket a központi bizottság jóváhagyja.

A felvett hallgatók az iskola internátusában nyernek elhelyezést a két évig terjedő iskolai év alatt. Ezen idő alatt a termelésből kiemelt dolgozók részére teljes fizetést köteles folyósitani az illető üzem, vagy vállalat.

A beiratkozás alkalmával a jelöltek nyujtsanak be felvételi kérést, melyhez csatolják az állampolgársági bizonyitványt, születési anyakönyvi kivonatot, az illető vállalat, vagy üzem üzembizottságának ajánlását és a fizetéses alkalmazotti minőségét igazoló bizonyitványt. A dolgozók felvételre jelentkezhetnek bármelyik vármegye területéről. A felvételi vizsga helyét és időpontját a helyi napilapok idejében közlik.

Változatos és gazdag tartalommal jelenik meg a jövő héten a Magyar Népi Szövetség 1949. évi naptára

KOLOZSVÁR. — Munkás paraszt szövetség szellemében szerkesztett rendkivül gazdag tartalmu és változatos naptár jelenik meg a jövő héten. A naptárt a Magyar Népi Szövetség Országos Közmüvelődési Bizottsága adja ki s az a városi és falusi dolgozóknak a szocializmus épitéséért folyó hatalmas munkáját és ragyogó megvalósitásait tükrözi vissza.

A naptár három részből, politikai, mezőgazdasági és szépirodalmi részből áll, melynek cikkeit a Román Népköztársaság dolgozó magyar nép vezetőegyéniségei, szakemberei és szépirói irták.

A rendkivül gazdagon illusztrált naptár megrendelhető a Világosság, a Falvak Népe, a marosvásárhelyi Népujság és a temesvári Szabad Szó kiadóhivatalainál, valamint az összes MNSz megyei szervezeteknél.

A naptár ára 50 lej.

A Nemzetközi Ujságiró Szervezet Végrehajtóbizottsága

kiméletlen harcot hirdet a háborus bujtogató sajtó ellen

BUDAPEST. — A Nemzetközi Ujságiró Szervezet Végrehajtó Bizottságának ülése november 18-án ért véget Budapesten. Az ülésen a következő határozati javaslatot szavazták meg:

A Nemzetközi Ujságiró Szervezet Végrehajtó Bizottsága emlékezteti az összes hozzátartozó szervezeteket arra, hogy a II. kongresszusnak a sajtószabadságról szóló határozata megállapitja, az egész világ népei elfáradtak a háboruban és forrón óhajtják a békét. A népeket jószándék vezérli, kölcsönösen megakarják ismerni és érteni egymást, hogy mostantól kezdve megakadályozzák az összetüzéseket. A béke és kölcsönös megértésnek ez a vágya ma, másfél évvel a kongresszus után is ugyanilyen erősen él a világ egyszerü embereinek millióiban.

E kétségbevonhatatlan tény ellenére, a világ az utóbbi években a nyugtalanság és aggódás egyre nyomasztóbb légkörében él. Ezt a hangulatot az „ideghábor", az ugynevezett „hideg háboru" kelti, amelyet a nyugati kapitalista országok vezetőkörei folytatnak egyre nagyobb és őrültebb hévvel a Szovjetunió és a népi demokráciák országai ellen. A Végrehajtó Bizottság megállapitja, hogy az embermilliókra nézve oly átkos háborus propagandában nagyon fontos szerepet játszanak a hatalmas távirati ügynökségek és a sajtó, melyet a kapitalista sajtómonopoliumok tartanak kézben. Ezek lobbantják fel a háborus pszihózis lángját a hamis hirekkel és rágalmaikkal, a nyilt felhivásaikkal az atomháborura és a preventiv háborura. Ezáltal a világ népei a különböző társadalmi felépitettségü országok közötti nézeteltéréseknek, uj romboló világháboruval való megoldásának sötét utjára taszitják.

A Végrehajtó Bizottság hangsulyozza, hogy az ENSz közgyülése által a multévben elfogadott határozat ellenére, amely

elitéli a háborus uszitókat,

a háborus propagandának szennyes üzlete tovább folyik növekvő erővel, egyes nyugati országokban és a hatósugarukba eső országok sajtójában. Ez a propaganda a tetőfokra hág az Egyesült Államokban, Törökországban, Görögországban és Hollandiában. Ezekben az országokban az ujságok hasábjain minden nap nyilt felhivásokat intéznek a háborura. **A hamis és tendenciózus tájékoztatása az olvasóknak, valamint a Szovjetunió és a népi demokráciák országainak egyenes megrágalmazása megszokott módszerré vált ez országok életéről szóló hiradásokban.**

A Végrehajtó Bizottság megbélyegzi a hirhedt háborus uszitókat, az ujságirók soraiban lévő háborus propagandistákat, névszerint Lawrance (New York Times), Dew Peerson (Daily Mirror), Paul Schubert (Colliers), Bell Cocinar (Look), Keebour (Life), Cecil Brown és Jakid Yalcin (Törökország) ujságirókat, akik eladták tollukat a sajtó-monopóliumoknak és az emberiség kárára használják fel a sajtószabadság szent jogát.

A Végrehajtó Bizottság véleménye szerint a háborus uszitó propagandában való részvétel, valamint a rágalmazás és a hamis hirterjesztés, amely bizalmatlanságot kelt a népek között,

összeférhetetlen az ujságiró nemes és felemelkedett feladatával

és felhivja a Nemzeti Szervezeteket, hogy üzzék el soraikból azokat az ujságirókat, akik kompromittálták magukat azzal, hogy háborus propagandát fejtenek ki, gyülöletet keltenek a fajok és nemzetek között, rágalmaznak és tendenciózus hireket terjesztenek.

A Végrehajtó Bizottság az összes Nemzeti Szervezeteket kemény és következetes harcra szólitja fel a kapitalista sajtó-monopóliumok ellen — a reklámügynökségek ellen és más olyan eszközök ellen, amelyeket a monopólista klikkek igénybevesznek arra, hogy befolyásolják a sajtót és a távirati irodákat, mert éppen e befolyás következtében válnak a legnagyobb lapok és folyóiratok az egyszerü emberek milliói érdekeivel szembenálló eszmék terjesztőivé. Azokat az ujságirókat, akik ilyen ujságoknál dolgoznak, kényszeritik arra, hogy védelmezzék és terjesszék az ilyen eszméket, amelyek tőlük is csakugy, mint az összes dolgozóktól idegenek.

A Végrehajtó Bizottság ünnepélyesen kinyilvánitja megingathatatlan és következetes álláspontját a háborus uszitók ellen és a fajgyülölet propagandája elleni harcban, a türelmetlenség és a népek közötti viszálykodás elleni harcban és felhivja az ujságirók Országos Szervezeteit, hogy csatlakozzanak a világ haladó és demokratikus szervezeteihez, amelyek

álhatatos harcot folytatnak a békéért,

a népek együttmüködéséért és kölcsönös megértéséért.

A Nemzetközi Ujságiró Szervezet Végrehajtó Bizottsága felhivja minden ország ujságiróinak figyelmét a haladó ujságirók üldöztetésének megismétlődő eseteire. Ezek az üldöztetések durván megsértik a független sajtó jogait, közvetlenül fenyegetik a sajtószabadságot és lábbal tiporják a népek szabadságát és függetlenségét. Ezek az üldözések részei annak a hadjáratnak, amelyet rendszeresen folytatnak a reakció erői, amelyek uj világháborut és a népek rabságba döntését készitik elő.

A haladó ujságirók üldözésének számos esetei közül a Végrehajtó Bizottság az alábbiakat idézi, mint olyanokat, amelyek a legfelháborítóbbak:

1. Polk amerikai ujságiró kihivó meggyilkolása Görögországban. Ez a gyilkosság az egész világ ujságiróinak felháborodását váltotta ki.

2. Azok az előkészületek, amelyeket Görögországban folytatnak a „Rizespastis" cimü lap szerkesztőjének, Glezosznak meggyilkolására.

3. Howard Fast ismert amerikai antifasiszta iró és ujságiró bebörtönzése.

4. A „Daly Worker" cimü amerikai lap szerkesztője, Gentsnek üldözése.

A Nemzetközi Ujságiró Szervezet Végrehajtó Bizottsága támogatva számos ujságirószervezet javaslatát, kéri, hogy:

1. Vizsgálják ki teljesen és tárgyilagosan azokat a körülményeket, amelyek között a reakciós görög kormány zsoldosai meggyilkolták Polk amerikai ujságirót, annál is inkább, minthogy a reakciós görög kormány megkisérli, hogy aljas hamisitások egész sorával fedezze a gyilkosokat és protektoraikat.

2. Semmisitsék meg Glezosz ujságiró, görög hazafi halálra itélését és bocsássák szabadon Glezoszt, akinek életéért a görögországi angol, amerikai hatóságok felelősek.

3. Bocsássák szabadon Howard Fastot, akinek egyetlen büne az, hogy élt a sajtószabadsággal, amelyet az Egyesült Államok alkotmánya biztosit.

4. Szüntessék meg a „Daily Worker" szerkesztője, Gents ellen a birói eljárást. Egyetlen büne az hogy élt a sajtószabadsággal, amelyet az Egyesült Államok alkotmánya biztosit.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Az Állami Magyar Szinház és Népopera

KÖZLEMÉNYEI

MA: „Vitézek és hősök"

Ma este kerül bemutatásra, de már hetek óta városszerte beszélnek Gergely Sándor VITÉZEK ÉS HŐSÖK cimü szinmüvéről. A hőslelkü Eszterámé, a darab főszereplője, aki az anyai önfeláldozásnak legszebb példáját mutatja, amikor megtagadja a hatóságok előtt kommunista fiát, hogy megmentse a kivégzéstől, első pillanatban hozzá fog nőni a közönség szivéhez. Egyéni tragédiákat láthatunk megelevenedni a szinpadon a VITÉZEK ÉS HŐSÖK-ben. A férfias Eszterág, aki megmutatja, hogyan kell minden szenvedést és a halált is vállalni, egy eszméért, az ingatag jellemü és csak saját érvényesülését szem előtt tartó Kovács, a kegyetlen hadbiró, a rendőrtanácsos, mind olyan alakjai a letünt világnak, akiket mindannyian jól ismerünk. Kömives Nagy Lajos rendezésében, Finna Mártával, Galló Alice-val, Senkálszky Endrével, Flóra Jenővel, Lantos Bélával, Perényi Jánossal a főszerepekben. Szakács György diszleteivel hozza ki a szinház a VITÉZEK ÉS HŐSÖK-et, amely egyelőre öt estén át van bérletben müsoron.

Szombaton délután a tanulóifjuság részére a JEGOR BULICSOV ÉS A TÖBBIEK-et ismétli meg a szinház, mig vasárnap délután az évad nagy vigjátéksikere, az OCSKAVAS NAGYBAN van müsoron Bara Margittal, Sarlai Imrével, Senkálszky Endrével és Lantos Bélával a főszerepekben, olcsó helyárakkal.

A KOLOZSVÁRI SZINHÁZAK MÜSORA:

Állami Magyar Szinház

Pénteken este fél 8 órakor: VITÉZEK ÉS HŐSÖK. Bemutató előadás. C-bérlet. Jegyek sorszáma: 125.

Szombaton délután 4 órakor: JEGOR BULICSEV ÉS A TÖBBIEK. Ifjusági előadás. Jegyek sorszama: 126.

Szombaton este fél 8 órakor: VITÉZEK ÉS HŐSÖK. B-bérlet. Jegyek sorszáma: 127.

Vasárnap délután 4 órakor: OCSKAVAS NAGYBAN. Olcsó helyárakkal. Jegyek sorszáma: 128.

Vasárnap este fél 8 órakor: VITÉZEK ÉS HŐSÖK. A-bérlet. Jegyek sorszáma: 129.

Román Nemzeti Szinház és Opera

Pénteken, november 26-án: TURANDOT.

Vasárnap, november 28-án: BOHEMELET. (Matiné.)

Hétfőn, november 29 én: FAUST.

Szerdán, december 1-én: RIGOLETTO.

MOZIK MÜSORA:

KOLOZSVÁR:

CAPITOL: *Kémia és szerelem.* Előadások: Fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor.

POPULAR. *Fehér sötétség.* — Aranyéremmel kitüntetett cseh ellenállási film. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor. Vasárnap 11 órakor matiné.

FORUM: *Fehér sötétség.* — Aranyéremmel kitüntetett cseh ellenállási film. Előadások kezdete: Fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. Vasárnap fél 12 órakor matiné.

URÁNIA: *Tarzan a dzsungel fia.*

NAGYVÁRAD:

SCALA: *Mulat a király.* (4, 6, 8).

TRANSYLVÁNIA: *Tisztességes Kata.* (4, 6, 8)

CORSO: *Szovjet Litvánia:* (4, 6, 8.)

Szombaton és ünnepnapokon mindhárom moziban 2, 4, 6 és 8 órakor kezdődnek az előadások.

VISINSZKIJ erélyesen sikraszállt a népi demokráciáknak az ENSz-be való felvételéért

PÁRIS — A Tass hirügynökség közli Andrej Januarevics Visinszkij szovjet főmegbizottnak, az ENSz tagfelvételi politikai bizottságban november 22-én, a tagfelvétel kérdésével kapcsolatban elmondott nagyfontosságu beszédét.

A szovjet főmegbizott elsősorban *Arce* argentin kiküldött felszólalásával foglalkozott, aki azt állitotta, hogy a közgyülés a *Biztonsági Tanács ajánlása nélkül is határozhat az uj tagállamok felvétele ügyében.* Az argentin kiküldött ugyanis azzal érvelt, hogy függetlenül attól, hogy milyen véleményezést ad a Biztonsági Tanács, az uj tag felvétele ügyében a közgyülés dönthet.

Errevonatkozólag Visinszkij idézte az ENSz Alapokmány 125-ik szakaszát, amely a következőképpen hangzik:

„Amennyiben a Biztonsági Tanács ajánlja valamely állam tagfelvételét az ENSz-be, az illető állam kérése alapjan, akkor a közgyülés megvizsgálja, hogy *ez az ország valóban békeszerető-e, hogy valóban óhajtja-e és tudja-e teljesiteni az Alapokmányban előirt kötelezettségeket. A közgyülés kétharmados szavazattöbbséggel dönt a jelenlévő és részivevő tagok szavazata alapján.*"

A 126. szakasz leszögezi, hogy amennyiben a Biztonsági Tanács nem ajánlja a tagfelvételt, ez esetben a közgyülés a tagfelvételi kérést visszaküldheti a jelentéssel együtt ujabb véleményezés céljából.

Mindezek alapján Visinszkij szovjet főmegbizott kétségen kivül bebizonyitotta, hogy *tagjelvétel a Biztonsági Tanács hozzájárulása, illetve kedvező véleményezése nélkül nem lehetséges.*

MEGDŐL AZ ARGENTIN KIKULDÖTT ÁLLITÁSA

Visinszkij szovjet főmegbizott az argentin kiküldött másik „döntő" ervével kapcsolatban kijelentette:

— Az Alapokmány 96. szakaszára való hivatkozás *végzetes az On számára. Olyan nádpálca, amellyel On lesujtani készült, de az visszaugrik és saját magát vágja fejbe.*

A 96. szakasz a főtitkár megválasztására vonatkozik. A szovjet főmegbizott bebizonyitotta, hogy a főtitkár megválasztása szintén a Biztonsági Tanács 7 szavazata alapján történik. Megdől tehát Arce argentinai kiküldött állitása, amely szerint ebben a kérdésben nem a Biztonsági Tanács lenne illetékes.

A vétójoggal kapcsolatban Visinszkij szovjet főmegbizott a következőket mondotta:

— Önök arra törekednek, hogy a vétójogot megszüntessék. Az egyöntetü szavazat ellenségei arra törekszenek, hogy ezt a tervüket gyakorlatilag is megvalósitsák. Meg fogjuk látni, hogy sikerül-e ez a mesterkedés. De mindaddig, amig a vétójog a Biztonsági Tanácsban fennáll, Argentina megbizottjának számot kell vetnie ezzel. Lehet, hogy nem ért ugyan vele egyet, de *nincsen joga ahhoz, hogy megszegje a nemzetközi Alapokmányban előirt ügyrendi eljárást.*

— Lehet az is, hogy az argentinai küldött nézete szerint könnyen nélkülözhetnök az ENSz-t általában. Miért nem mondja ki nyiltan, amit gondol? — mondotta.

A szovjet főmegbizott hangsulyozta a nemzetközi alapokmány 4. szakaszában leszögezett határozatot, amely szerint *bármely békeszerető állam felvehető az ENSz tagállamai közé, amennyiben hajlandó és képes az alapokmányban lefektetett kötelezettségeket teljesiteni. Azonban a tagfelvételhez a Biztonsági Tanács ajánlása szükséges.* A Tanács határozatának kedvezőnek kell lennie, mert ha nem az, akkor a Tanács határozata nem tekinthető ajánlásnak.

Lehetséges az is, hogy a kérvényező állam a Biztonsági Tanácsban 7 szavazatot kap, de ha a szavazat nem pártfogolja a tagfelvételt, akkor a Tanács nem ajánlhatja ezt a közgyülésnek.

Amennyiben a Tanács ajánlása nem kedvező, *a közgyülésnek nincsen joga az ilyen kérdéssel foglalkozni.*

A szovjet főmegbizott megállapitotta, hogy az argentinai küldött két főhibát követett el.

Az egyik hibás következtetése abban áll, hogy szerinte a Biztonsági Tanács ajánlás nélkül is tárgyalhat a közgyülés uj tagok felvétele ügyében.

A másik téves állitása, hogy a közgyülésnek jogában lenne valamely állam tagfelvételéről tárgyalni még abban az esetben is, ha a Biztonsági Tanács nem pártfogolja a felvételt.

Ezután Visinszkij szovjet főmegbizott a Nemzetközi Biróság tanácsadó véleményével foglalkozott.

A NYUGATI „SZAKÉRTŐK"

— *Vizsgáljuk meg ezt a véleményt közelebbről és nézzük meg, vajjon a nemzetközi biróság többségének a döntése ez?* Én nemlegesen válaszolok erre a kérdésre — mondotta Visinszkij.

Ezután a szovjet főmegbizott részletesen kifejtette azt, hogy a nemzetközi biróság 15 tagja közül csak heten szavazták meg azt a döntést, amelyet a nemzetközi biróság tanácsadó véleményként a tagfelvételi bizottság elé terjesztett. A döntés ellen szavaztak a nemzetközi biróság legjelesebb jogászai, igy például a francia Badevant tanár, Mac Nair angol tudós, a hirneves kanadai Read professzor és a lengyel Viniarszki tudós. A döntés mellett szavaztak *Hodgeson ezredes, Arce argentinai nőgyógyász és hasonló „szaktekintélyek".*

Ezek a „szakértők" kiforgatják a nemzetközi biróság paragrafusait és saját elgondolásaikra és céljaikra használják fel ezt a szervezetet.

Az USA önző politikája a legfőbb akadály

A közgyülés különleges bizottsága szerdán még két vitaülésen tárgyalta a tagfelvételi kérdést.

Mint a keddi ülésen, az angol—amerikai blokk hivei most is **Olaszország, Irország, Transzjordánia, Finnország, Ausztria és Portugália felvétele mellett kardoskodtak.** Csatlakozott ehhez az állásponthoz **Brazilia, a Délafrikai Unió, Dánia és Panama** képviselője is.

Taraszenko ukrán kiküldött bebizonyitotta annak az álláspontnak a tarthatatlanságát, hogy a tagfelvételi kérdéssel kapcsolatban politikai szempontok vezessék a Biztonsági Tanácsot. Az ukrán kiküldött kimutatta, hogy angol—amerikai blokk és csatlósai által előterjesztett ilyenirányu javaslatok ellentétesek az ENSz Alapokmányával s ilyenformán Ukrajna kiküldöttje nem tehet mást, minthogy ellenük szavaz.

Szkorobugaty bjelorussz kiküldött, a Nemzetközi Biróság tanácsadó jellegü döntésével kapcsolatban megjegyezte, hogy ez tulajdonképpen **egyáltalán nem igazolja az USA és Nagybritannia megbizottjának magatartását, akik igyekeznek megakadályozni egész sor demokratikus állam felvételét az ENSz-be, holott ezek az országok, névszerint Albánia, Bulgária, Románia, Magyarország és a Mongol Népköztársaság minden szempontból teljesiteni tudják az Alapokmány által előirt feltételeket s csupán az Egyesült Államok külpolitikáját meghatározó önző okok akadályozzák felvételüket.**

Az angol-amerikai vezérkarok és az amerikai monopóliumok érdekelszerint akarják megoldani a palesztinai kérdést

A politikai bizottságban különös izgalmak nélkül folyik a palesztinai kérdések vitája. Jónéhányszor előfordult, hogy az ülést az előirt idő előtt be kellett fejezni, mert nem akadt felszólaló. Az angol, amerikai, kanadai kiküldöttek — több más kiküldöttel együtt — Bernadotte volt palesztinai ENSz-közvetitő előterjesztését védelmezték, aki a **független arab és zsidó palesztinai állam létesitésére vonatkozó tavaly ENSz-közgyülési döntés módositását javasolta.**

Ezeknek a beszédeknek az igazi **célját, valamint az Egyesült Államok és Anglia politikájának imperialista állásfoglalását a Palesztina-kérdésben leplezte le a szerdai ülésen Tarapkin szovjet kiküldött.**

A közgyülés által tárgyalás alatt lévő Bernadotte-javasalat jellegzetességeiről beszélve, Tarapkin kimutatta, hogy ez egyszerü megismétlése a közvetitő előző javaslatainak, amiket ugy az arabok, mint a zsidók visszautasitottak. A különbség mindössze az, hogy ezuttal egységesitett zsidó államot javasol, azonban olyan határmódositásokkal, melyek a **zsidó állam életérdekeit érinti.**

A szovjet kiküldött rámutatott arra, hogy ezt a tervet nyilvánvalóan azzal a céllal készitették, hogy fokozzák a gyülöletet a zsidók és arabok között, ellentéteket szitva az arab államok között is.

— A közvetitő javaslataink elemzése — jelentette ki Tarapkin — arra mutat, hogy ezeknek tényleges célja az ENSz közgyülés 1947 november 29-i döntésének Anglia kedvére való módositása, a palesztinai angol befolyás növelése érdekében.

Kimutatta, hogy a közvetitők javaslatát nem lehet másképp tekinteni, mint kisérletet arra, hogy **rákényszeritsenek az ENSz-re az angol—amerikai vezérkarok és az amerikai kőolaj-monopóliumok érdekeinek megfelelő határozatot,** amely azonban teljesen ellentétes a palesztinai népek igazi érdekeivel.

— A szovjet küldöttségnek — jelentette ki Tarapkin — az az álláspontja, hogy a közgyülés 1947 november 29-i határozatát be kell tartani. Ez egyaránt megfelel az arab és a zsidó nép érdekeinek, miután a népek önrendelkezési joga alapján oldja meg a kérdést, független országot teremtve mindkét fél számára.

A SZOVJETUNIÓ A BÉKE ÁLLÁSPONTJÁRA HELYEZKEDIK

A Szovjetunió arra az elvi álláspontra helyezkedik, amely megfelel a palesztinai népek, a béke, a népek biztonsága érdekeinek és mindenben egybevág az Egyesült Nemzetek Alapokmányának elveivel. Éppen ezért a szovjet küldöttségnek az a véleménye, hogy a palesztinai béke megteremtése érdekében szükséges a palesztinai arab és zsidó állam területéről visszavonni minden idegen hadsereget és az ott található idegen katonai személyeket, továbbá, hogy a Biztonsági Tanácsnak kell megtennie a lépéseket a palesztinai ellenségeskedések ujrakezdésének megakadályozására.

Tarapkin kijelentette végezetül, hogy a szovjet küldöttség véleménye szerint hivatalosan békét kell kötni a zsidó és arab állam között és ez — az idegen katonai személyek Palesztinából való kivonásával együtt — komoly lépést jelentene a palesztinai kérdés megoldására.

Az esti ülésen a legfelső arab bizottság képviselője szólalt fel megismételve az arab államok képviselőinek dühödt támadásait Izrael állam ellen.

ANGLIA A FELELŐS A PALESZTINAI VISZÁLYÉRT

Az esti ülésen utoljára a lengyel kiküldött szólalt fel, szemlét tartva a palesztinai események felett, kimutatta, hogy **Anglia a felelős a palesztinai viszályért.** A palesztinai kérdést csak akkor lehet igazságosan megoldani, ha az Egyesült Államok és Anglia lemondanak mesterkedéseikről, melyeknek célja a közgyülés 1947 november 29-i határozatának a megsemmisitése.

— Csak ennek a határozatnak az alapján — jelentette ki a lengyel kiküldött — lehet megvalósitani a palesztinai kérdést, kielégitve az arabok és zsidók jogos érdekeit.

Hangoztatta az érdekelt felek közötti közvetlen tárgyalások szükségességét a vitás kérdések kiküszöbölése érdekében.

A HOLLANDOK SOROZATOSAN MEGSÉRTIK AZ INDONÉZ KÖZTÁRSASÁGGAL KÖTÖTT FEGYVERSZÜNETI SZERZŐDÉST

Az Indonéz köztársaság küldöttségének tagjai szerdán megérkeztek Párisba, hogy résztvegyenek a Biztonsági Tanács ülésezésén. Kijelentették, hogy a közeljövőben ismét megindulnak a tárgyalások az Indonéz Köztársaság és Hollandia között az Egyesült Nemzetek „jószolgálati" bizottsága közvetitésével.

Nyilatkozatukban rámutattak arra, hogy az indonéz küldöttségnek meg kell cáfolnia a hollandok számos közleményét, melyek elferdítik az indonéziai helyzet való képét. A holland nyilatkozatok, a hollandok által megszállt területeken az összeütközések szaporodásáról szólnak, kijelentve, hogy az összeütközések oka, a köztársasági csapatok behatolása ezekre a területekre.

Az indonéz megbizottak nyilatkozata rámutat arra, hogy az összeütközések az indonéz lakosság gyülöletének kirobbanásában keresendő, a hollandok által törvénytelenül elfoglalt területekért.

A nyilatkozat a fegyverszünet sorozatos megsértéséről számol be, mindenekelőtt a nyugatjávai, madurai és keletszumatrai bábállamok létesitéséről, melyeket az 1947 julius támadások során erőszakkal csatoltak át a köztársaság területétől.

A hollandok a gyakorlatban ma is folytatják a köztársaság blokádját a szárazon, vizen és levegőben és kémjelentések alapján hoznak nyilvánosságra közleményeket a köztársaság katonai és politikai helyzetére vonatkozólag, teljesen meghamisitva a valóságot.

E pillanatban a hollandok ismét megsértették a fegyverszüneti feltételeket, bábállamot alakitva Keletjávában, a köztársaságtól fegyveres erővel elragadott területen.

Legujabb

Elmenekitették Pekingből a Kuomintang légitámaszpontját

PEKING (Rador) — A France Presse jelenti, hogy a Kuomintang pekingi repülőközpontjának felszerelését és személyzetét elmenekitették a városból Csing-Tao-ba és Formóza szigetére.

Nankingban kijelentették, hogy Kuomintang-Kina fő légitámaszpontja Csing-Tao lesz, mivel ennek földrajzi helyzete megkönnyiti az utánpótlást az amerikai flotta részéről.

Az amerikaiak ujjászervezik a Gestapo-t Bizottságban

PRAGA. (Rador.) — A „Svobodno Slovo" cimü lap, Frankfurt am Main-ból érkezett hir alapján beszámol arról, hogy az amerikaiak és angolok Nyugat-Németországban megkezdték a hitlerista titkosrendőrség ujjászervezését.

A politikai titkos rendőrség szervezésével az amerikaiak Müllert, a hitlerista titkos rendőrség negyedik osztályának főnökét bizták meg. A hir szerint kétségtelen, hogy ezt a hitlerista gonosztevőt nevezik ki az amerikaiak a politikai titkos rendőrség főnökévé.

Otto Skorzeny-t, a Gestapo volt magasrangu hivatalnokát, a különleges osztály vezetőjévé nevezték ki. Ez a hirhedt hitlerista nemrégen váratlanul „eltünt" a fogoly táborból és megjelent az Egyesült Államokban.

A hir beszámol arról is, hogy a politikai titkosrendőrség fenntartásához szükséges alap felét a nyugatnémet állam költségvetéséből fedezik, mig a másik felét az amerikaiak és angolok vállalták magukra.

Olvasd, terjeszd, támogasd a „Világosság"-ot

Hírek

VILÁGOSSÁG

Szerkesztőség: Kolozsvár, Szabadságtér 23. szám. II. emelet.
Kiadóhivatal: Brassai-utca 7. Telefon 19—11.
Felelős szerkesztő: BALOGH EDGÁR.
Laptulajdonos: „Petőfi" Lap- és Könyvkiadó RT.
Bejegyezve a kolozsvári törvényszéknél F. soc. 2249. szám alatt.
Előfizetési díj egy hónapra 100 lej. Intézményeknek és vállalatoknak évi előfizetési díja 5000 lej. Postatakarékpénztári csekkszámla 40.625.

Női rendőr

irányitja határozott mozdulatokkal Kolozsvárt a Szabadság-tér egyik sarkának forgalmát. Első női tisztünk után, második a sorban, aki ezen, a nőktől eddig teljesen elzárt pályán dolgozik férfiakkal egyenértékü módon. A Szabadság-téren megjelent fiatal lány, aki rendőruniformisában diktál autóknak és kocsiknak, teljes szakértelemmel és komolysággal végzi feladatát, tudva annak fontosságát, ugy a jármüvek, mint a gyalogjárók szempontjából.

Bukarestben már sok női forgalmi rendőr dolgozik. A nálunk megjelent első fecske csak az első napokban keltett feltünést. Az emberek lassanként megszokják, hogy amint gyárainkban, üzemeinkben, hivatalainkban női munkaerőket találnak felelős posztokon és a termelésben egyaránt, demokratikus, ujszellemü rendőrség kötelékében is, éppugy megállják helyüket a rátermett nők, mint a munka és cselekvő élet bármely más területén...

A KOLOZSVÁRI KÖZELLÁTÁSI HIVATAL felhivja azokat az üzemeket, vállalatokat és intézményeket, melyek az október—decemberi évnegyedre felvett élelmiszerjegyekkel nem számoltak el, hogy legkésőbb folyó hó 30-ig kötelesek elszámolni a közellátási hivatalnál. Mindazok, akik a fenti határidőig nem számolnak el, a következő évnegyedre nem részesülnek jegyellátásban.

A NAGYVÁRADI ÜGYÉSZSÉG HIREI. A lessi csendőrörs átadta az ügyészségnek Sarca Miklós szilágymegyei illetőségü egyént, aki Iova György lelkész feleségének ellopta a bundáját. — Szilágyi Sándor tordamegyei lakost, akkor fogták el, amikor át akart szökni a határon Magyarországra. — Buda Zoltán helybeli lakos, aki az „Inretirea" cég alkalmazottja volt, megdézsmálta az üzlet raktárát. — Németh Károly a „Május 1" szőrmegyárból több bőrt és egy télikabátot lopott. Valamenyniyüket letartóztatták.

A SZALONTAI EGYESÜLT SZAKSZERVEZETEK átcelejtezett könyvtárának, mintegy 2600 kötet könyve van. Az átszervezési munkálatok befejezése után a könyvtárat vasárnap nyitják meg.

NAGYVÁRAD VÁROS VEZETŐSÉGE elhatározta, hogy a Nagypiactér baromfi piaci részét teljesen leaszfaltoztatja.

FAGYÁLLÓ BUZÁVAL vetették be a szovjet kolhozok termőföldjeit az idén.

AZ ESTI MUNKÁSLICEUM IGAZGATÓSÁGA KÖZLI az érdekeltekkel, hogy a VIII. osztályos felvételi vizsgát november 28-án reggel 9 órakor kezdik. A jelentkezők vigyenek magukkal írószereket. A beiratkozások határidejét az igazgatóság ugy állapította meg, hogy 28-áig az V—XI. osztályba be lehet iratkozni.

A KÁGYAI CSENDŐRSÉG letartóztatta Jedlicska István ottani lakost, mert a lakásán tartott házkutatás alkalmával 21 dollárt találtak.

A CLEANUL SPORTHORGÁSZ EGYESÜLET munkatervet dolgozott ki a Kőrös vizének Várad környékén pontyivadékokkal való benépesítésére. Még a tél elején többezer pontyivadékot telepitenek, majd áprilisban 1 millió süllőikra keltetését vették tervbe. Ugy a pontyivadékokat, mint a süllőikrát a cseffai állami halgazdaság szállitja.

ÖNKÉNTES MUNKÁVAL ÉPITI Székelykeresztur lakossága a város villanyszolgáltatását biztositó uj vezetéket.

NEGYVEN MILLIÓ HEKTÁR TERÜLETTEL TÖBBET SZÁNTOTTAK FEL traktorral a Szovjetunióban, mint az elmult esztendőben. A kombájnok 6,300.000 hektárral nagyobb területről gyüjtötték be termést, mint a tavaly. November 1-éro az összes mezőgazdasági gép- és traktorállomások befejezték az előirányzott munkatervet.

120.000 LEJJEL JUTALMAZTÁK a lugosi textilipar kitüntetett munkásait. **Az összeget a munkások, technikusok és tisztviselők között, meleg baráti ünnepség keretében osztották szét.**

HUSZ ÉVE ALAKULT MEG a Szovjetunióban az első gépállomás.

A SEPSISZENTGYÖRGYI „DÓZSA GYÖRGY" TEXTILGYÁRBAN Ferencz György, Kovács Károly, Bogyó Károly és Bojar Lajos munkások ujitásai nyomán lényeges csökkenés állott elő a termelési költségnél.

KÉTEZER LÓERŐS ÁRAMFEJLESZTŐGÉPET helyeznek üzembe a Vörös Acél gyártelepén.

A NAGYBÁNYAI BÁNYÁSZOK, a „Phönix" és „Fernezely" üzemek dolgozóival karöltve vállalták, hogy az 1948 as termelési tervet, december 30-a tiszteletére, már december 15-én befejezik.

NOVEMBER 7-ÉN AVATTÁK FEL Temesváron a város szivében egy volt bank helyiségében az uj orvosi rendelőt, melynek külön belgyógyászati és szülészeti osztálya van.

18.585 KILÓ GYÜMÖLCSÖT SZÁRITOTTAK MEG Maros-Torda vármegye községeiben, a nemrégen létesitett népi aszalókban.

MEGVÉTELRE KERESSÜK Jadassohn: Handbuch der Haut- und Geschlechtskrankheiten cimü munka összes köteteit. Cim: Bolyai Tudományegyetem bőr- és nemikórtani klinikán. — (Clinica Dermatologica, Targu-Mures.)

Időjárásjelentés

A németországi magas légnyomás, melynek keleti oldalán Finnország felől hideg sarkvidéki légtömegek árasztották el Közép-Európát most már gyengül és lassan az Északi-tenger felől, Skandinávián át enyhe óceáni levegő tör utat a mi vidékünk felé, enyhülést és havazást okozva.

Erdélyben tegnap sok helyen volt futó havazás, Kolozsváron délben —2 fok, este 9 órakor —7 fok volt a hőmérséklet. A légnyomás este 772 mm., süllyedő irányzatu.

Várható időjárás szombat délig: Átmenetileg gyengülő nyugati szél, nyugatról borulás, sok helyen havazás, esetleg havaseső. Ma éjjel még erős fagy, főleg keleten. Nappali hőmérséklet holnap emelkedik, nyugaton meghaladja a 0 fokot.

A MNSz hírei:

KOLOZSVÁR:

Pénteken, november 26-án este 7 órakor szervező, közművelődési, sajtó, propaganda, pénzügyi és gazdasági bizottságok ülése a Molotov-utca 16. szám alatti székházban.

Szombaton, november 27-én délután 6 órakor vezetőségi ülés a Molotov utca 16. szám alatti székházban.

Megértették a nép hivását

Esti tanfolyamokat rendeznek és olvasókört szerveznek a vistai tanitók

VISTA. — (Kiküldött munkatársunktól.) Az iskolareform nyomán uj szellemben nyitottak kaput az államositott iskolák. Demokratikus neptanitóink is, akik megértették a közoktatásügy nagyjelentőségü átszervezését, teljes hivatastudattal foglalták el a katedrákat, hogy ujabb nemzedéket neveljenek a szocializmus megvalósitására.

Néptanitóink öntudatosodásáról tanuskodik a vistai tantestület munkája is, ahol a néptanitás nemcsak a gyermekekre korlátozódik, hanem a felnőttekre is kiterjed. Vista dolgozói — ifjaktól a felnőttekig — maguk adták a tantestület tagjainak tudtára, hogy tanulni akarnak. Az ifjuság arra kérte a tanitókat, hogy esti szabadidőben tanitsák őket számtanra, román- és orosz nyelvre. A felnőttek pedig román és számtanórákat kértek. Közös elhatározással két estét szántak rá hetente. A vistai tantestület tagjai: Mille Ferenc, Kecskeméthi M. Erzsébet, Székely Erzsébet, Kántor Gyuláné, Nagy Eva és Tóth Mária, készséggel vállalkoztak a szép feladatra. Ma „gimnáziuma" is van Vistának és héttagu tantestülete. A néptanitók, illetve tanitónők megosztják maguk közt a munkát. Az orosz nyelvet Kecskeméthi Erzsébet tanitja. Tóth Mária kézimunkatanfolyamot tart a vistai nőknek. De a fonókba is ellátogatnak tantestület tagjai, ahol ujságolvasásra szoktatják az ifjakat és asszonyokat. A falu kulturmunkájának is ők a mozgatói. November 7-ét 16 müsorszámos ünnepéllyel tették emlékezetessé. Most karácsonyra és december 30-ra, a Népköztársaság kikiáltásának ünnepére, készitenek elő két nagyszabásu müsoros estet s Gredinár Aurél „Bucsu" cimü egyfelvonásosának előadását maga a tanitói kar vállalta magára, hogy egy kis meglepetést szerezzen a falubelieknek.

Munkájukat csak éppen a müsoranyaghiány nehezíti és az is, hogy a vistai nép nem teljes számban gondolkozik ennyire komolyan. Akadnak olyanok is, akik lemosolyogják a szep célkitüzéseket, de ez nem csüggeszti az öntudatosodott dolgozókat. Az óvoda is megnyilik nemsokára Vistán. Az óvónő kinevezése már megérkezett s a kicsik is hozzáfoghatnak a komoly munkához.

A nehézségek egyre jobban törpülnek Vistán is a közoktatás terén s a demokratikus néptanitók munkájának jelei már látszanak a gyermekeken. A kis Török Kata VI. osztályos tanuló már igy értékeli november 7-ét a telerajzolt faliujságjukon: „Mi most iskolás gyermekek attól emlékezünk, hogy ma van nekünk nagy ünnepünk. Ma telt el 31 éve, hogy a munkás a jogát a Szovjetunióban megnyerte. Szabad lett a munkás, nincsen leszoritva. Ezt jelenti november 7-ik napja, ezt ünnepli ma az egész ország."

Meggyorsitják a hátrálékos adók behajtását

BUKAREST. — (Rador.) A pénzügyminiszter az utóbbi időben ujabb intézkedéseket foganatositott a kincstári jövedelmek behajtásának meggyorsitására. Az adóügyi szervek határozott utasitásokat kaptak a hátralékos adók behajtására.

Az érvényben levő rendelkezések értelmében, az adóhátralékok részletekben történő fizetésének határideje letelt. Az adófizetők kötelesek a hónap végén a következő adókat kiegyenliteni:

Minden *háztulajdonos* köteles november 30-ig az egész évre kivetett házadó 75 százalékát befizetni. A házbéradót illetőleg, figyelmezetik az adófizetőket, hogy november hó 30-án visszavonhatatlanul lejár ennek az adónak befizetése és semmiféle határidő meghosszabbitást nem engedélyeznek.

A *kereskedő adóhátralékot* ugyanugy fogják behajtani, mint a házadót.

Kisiparosok kötelesek az egész évre megállapitott adó 60 százalékát befizetni.

Az adóhivatalok intézkedtek azoknak az eseteknek felülvizsgálására, amikor a visszatartott illetékeket és adókat nem fizették ki időben, mint amilyen az illetményadó, forgalmi adó, 10 százalékos árukészletadó, illetékek. A kihágást elkövetőkkel szemben jegyzőkönyvet vesznek fel, amelynek alapján a 344—1947. sz. adóeltitkolás megtorlásáról szóló rendelettörvény értelmében bünügyi és pénzügyi büntetést alkalmaznak.

Az adóügyi szervek behajtják a kereskedők és iparosok évi adójának 75 százalékát. Minden igyekezettel azon lesznek, hogy az adófizetők ezen csoportjától az adókat behajtsák.

Ugyanakkor utasitották a adóügyi szerveket, hogy az adóvégrehajtást alulról felfelé foganatositsák azért, hogy egyetlen egy nagy vagy közép adófizető se maradjan végrehajtás nélkül, nemfizetés esetén.

A pénzügyi vezérfelügyelőség különleges szervei és a pénzügyőrségek, valamint az ellenőrzési és felülvizsgálási testület tagjai a terepen dolgoznak, hogy ellenőrizzék a pénzügyminisztérium által kirótt feladatok végrehajtását.

Világosság sport

Nagy küzdelem várható a kerületi tornászbajnokságokon, a Dermata, Villamosmü és a KKASE között

KOLOZSVÁR. — A szombaton kezdődő női és férfi kerületi tornászbajnokságok küzdelmeit, nemcsak Kolozsváron, hanem országszerte nagy érdeklődés előzi meg. Az eddig megrendezett országos tornászbajnokságokon a legnagyobb sikerrel, minden évben a kolozsvári Dermata, Villamosmü és a KKASE női és férfitornászai szerepeltek. A december 17, 18 és 19-iki nagyszebeni országos tornászbajnokságok előtt az elődöntő küzdelmeket Kolozsváron, Brassóban és Temesváron rendezik meg. A temesvári elődöntő küzdelmeket, csak december 3 és 4 napjain, Kolozsváron és Brassóban azonban szombaton és vasárnap rendezik meg.

A benevezett 14 csapat közül a kolozsvári kerületben az elsőosztályu férficsapatversenyben a Villamosmü, a női csapatversenyben pedig a Dermata az esélyes. A másodosztályu versenyszámokban a KKASE indul a legnagyobb eséllyel, de az sem lehetetlen, hogy az Olimpia vagy a nagybányai Sportul Muncitoresc csapata kerül az élre. A marosvásárhelyi RATA, mely csak az elsöosztályu férficsapatban vesz részt, kevés eséllyel indul az első osztályban.

A szombat—vasárnapi tornászbajnokságokat délelőtt 9 órától 1 óráig és délután 4 órától este 8 óráig tartják meg. A női csapatversenyek küzdelmeit az 1-es számu magyarnyelvü fiuiskolában (volt unitárius kollégium), a férfi csapatversenyeket pedig a Villamosmü, Damjanich utca 17. szám alatti tornatermében rendezik meg.

A kolozsvári CFR

ökölvivó csapata nagy lelkesedéssel készül a vasárnapi galaci CFR elleni vasutas bajnoki mérkőzésére. A két csapat a következő összeállitásban áll ki. Előállók a galaciak:

Papirsulyban: Miridir—Ambrus III. *Légsulyban:* Ilie—Gadalean. *Pehelysulyban:* Progescu—Ghisan. *Könnyüsulyban:* Tudora—Ambrus II. *Kisközépsulyban:* Rosca—Palzs. *Középsulyban:* Dumitru—Tóth. *Nehézsulyban:* Tataru—Douda. A *kisnehézsulyban* a galaci Clobotaru a dermatista Kovács ellen mérkőzik meg. A verseny vasárnap délelőtt 10 órakor kezdődik az Állami Magyar Szinházban.

Az U győzni készül a RATA ellen

KOLOZSVÁR. — Rég nem volt olyan nagy érdeklődés NB I-es mérkőzés iránt, mint a vasárnapi U—RATA mérkőzést kiséri. A marosvásárhelyiek, akik többször szurkolóval jönnek át erre a sorsdöntő fontosságu mérkőzésükre, az idegen városbeli határjelzőkön kivül, idegen városbeli szövetségi megfigyelőt is kértek erre a találkozóra.

Az egyetemi csapat tegnap délutáni edzésén az összes játékosok a legjobb formában mozogtak. Valószinü, hogy a RATA ellen a csapatban csak egyetlen változás lesz, a balfedezet posztján, ahol Tarau helyett Radulescu játszik, akinek lejárt a 15 napos letiltása. A korai sötétedésre való tekintettel a mérkőzést pontban fél 3 órakor kezdik.

Előzőleg fél 1 órakor a Dermata—Solvay (Marosujvár) NB II. mérkőzés kerül lejátszásra. A bőrgyárink csapata a következő összeállitásban áll ki az aradi CFR-t legyőző Solvay ellen:

Illyés — Engi, Szőcs — Joja [illegible], Kalló, Fülöp — Roithos, Konti, Hegedüs, Boczok, Both.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A kolozsvári Ady harisnyagyár nagyszubású munkavállalása december 30-ra

Emelik a termelést, csökkentik az előállítási költségeket és törődnek a munkások nevelésével

KOLOZSVÁR. — Kéthónapos munkatervet dolgozott ki a kolozsvári Ady harisnyagyár munkássága. A munkatervben részletesen megjelölték minden egyes reszort tevékenységét.

A munkaterv értelmében az üzemi bizottság köteles rendszeres üzemi és reszortgyüléseket tartani, melyeken az egyes reszortok feladatait alaposan dolgozzák fel. Bevezetik a reszortgyülések rendszeres ellenőrzését és pontosan végrehajtják a szakszervezet utasitásait. Hathatós támogatásban részesitik az ifjumunkás felelősöket, hogy munkájukat minél tökéletesebben végezzék.

December 30-a tiszteletére szocialista munkaversenyre hivták ki a Victoria kötőüzemét, valamint az üzemen belül egyéni és osztályversenyek megszervezését határozták el. Pontos ellenőrzést gyakorolnak a hetenként elért munkateljesitményekről.

A dolgozók élelmiszerrel való ellátása érdekében már eleve biztositják a megfelelő mennyiségü élelmiszer beszerzését és ugyanakkor ellátják az étkezdét is a szükséges élelmiszerekkel. Igy a tél folyamán nem áll be fennakadás az ellátás terén.

Rendszeres tisztasági ellenőrzést gyakorolnak az étkezdében, bölcsődében, fürdőben és az üzem egész területén, valamint a betegségek orvoslása céljából az üzemi gyógyszerszekrényt ellátják a szükséges gyógyszerekkel.

Pontos statisztikai kimutatások alapján rendszeresen jelentést küldenek a szakszervezetnek. Ellenőrzik az akkordmunkát, tanulmányozzák a kollektiv munkaszerződést.

A káderreszort feladatul tüzte ki az üzemi bizottság rendszeres ellenőrzését, a káderüzet pontos vezetését, a tagsági dijak beszedését és a tagsági könyvek rendben tartását.

A 12 tagból álló kulturcsoportot kibővitik és rendszeres kulturgyüléseket tartanak a kultura széles körben való fejlesztése érdekében. Kulturelőadásokat rendeznek majd a görög szabadságharcosok felsegélyezésére. Átszervezik a könyvtárat és a könyvtárfelelőst rendszeres könyvtári tanfolyam látogatására kötelezik. Vállalták 50 darab naptár, 52 darab Dolgozó Nő és 308 drab Szakszervezeti Élet eladását.

23 százalékos termelés emelést tüztek ki a multhónapi termelési eredményhez viszonyitva. A hulladékot megtartják a multhavi alapon. A tütörést 31 százalékkal lecsökkentik és a késéseket és igazolatlan hiányzásokat 20 százalékkal leszoritják. Novemberhez viszonyitva tucatban 22 és kilóban 23 százalékkal emelik a termelékenységet. Egy üzemen kivüli gépet és két gépet teljesen üzembe helyeznek. Száritót szerelnek fel a garázsba. A termelési költséget (regie) a mult hónaphoz viszonyitva 15 százalékkal lecsökkentik.

7 millió lejes beruházással ujjáépitették a kolozsi mintagazdaságot

KOLOZS — A hideg időjárás ellenére is tovább folytatják a szántási munkálatokat a kolozsi mintagazdaságban. Három traktor szántja a kemény, megfagyott földet és a lejtős terepen, az ökrök végzik el a munkát. A gazdaság 710 holdas szántóterületéből a mai napig 640 holdat szántottak fel. Naponta mintegy 8 holdat munkálnak meg.

Azok a dolgozók, akik a szántási munkálatokban nem vesznek részt, a kendermag kicsépelését végzik és időnként a környék szegény földmüveseinek segitenek szántani. A mult héten a gazdaság három traktora 8 hold földet szánott fel dijmentesen és csupán a szántás alkalmával elhasznált üzemanyagot kellett megtériteniök a földmüveseknek.

A gazdaság nemrégen 7 millió lej kölcsönt kapott beruházási célokra az államtól. Ebből az összegből 400 sertést befogadó korszerü sertéshizlaldát, 400 juhot befogadó istállót és egy szerszámraktárt épitettek, valamint most készül az 57 méter hosszu modern malacoztató 50 koca számára. A méhek szakszerü kezelése végett 100 család számára méhészetet rendeztek be, ahol már 40 családot tartanak. Az épitkezések után fennmaradó összeget tenyészállatvásárlásra forditották. Husz ökröt, 100 juhot és 14 lovat hoztak nemrégen.

Elfogadta a versenykihivást a tordaaranyosi földmunkás szakszervezet

TORDA. — A kolozsmegyei földmunkások szakszervezetének, a torda- és szamosmegyei földmunkás szakszervezetekhez intézett munkaverseny kihivására a tordamegyei szakszervezet válaszolt. Elfogadta a kolozsvári szakszervezet versenytervezetének 15 pontját és az ottani Szaktanács közremüködésével kiegészitésképpen egy ujabb pont besorolását javasolta. Habár a lefektetett versenytervezetben a 16-ik pont szerepel, a tordai szakszervezet kifejezettebben határozza meg a verseny eme ujabb feltételét, a szakszervezetbe nem illő tagok eltávolitására vonatkozóan.

A tordai szakszervezet kéri a javasolt pont elfogadását, valamint a két szakszervezet tagjai közül egy vegyes versenybizottság megalakitását a verseny ellenőrzése érdekében.

VERSENYBEN a Magyar Népi Szövetség ifjusági csoportjai

KOLOZSVÁR. — A Magyar Népi Szövetség szervezeti választásai után az ifjusági csoportok vezetőségébe is a dolgozó ifjak vették kezükbe. Uj lendülettel indult meg a munka minden megyei ifjusági bizottságban. A politikai és nevelő munkában éppen ugy, mint kulturális téren fejlődés és haladás észlelhető.

Háromszék megyében a járási ifjusági szervezetek munkaversenyben állanak egymással. A megyei ifjusági bizottság most november 15-től január 15-ig tartó versenyre hivta ki Csik megye MNSz ifjuságát. A kihivásról levelet intézett Csik megye MNSz ifjusági bizottságához, közölve a verseny feltételeit. Ezek a következők:

1. A megye lélekszámának tekintetbevételével melyik megye ifjusági bizottsága szervez be több tagot és tart előre megszervezett taggyülést?
2. Melyik megyében szednek be több tagdijat?
3. Melyik megye végez jobb politikai nevelő munkát?
4. Melyik megyében létesitenek több kultur- és tánccsoportot?
5. Melyik megyében több az önállóan dolgozó szervezet?
6. Melyik megyében olvasnak, terjesztenek, vagy fizetnek elő nagyobb számban az Ifjumunkásra, Falvak Népére és a „Komszomol diadalmas utjára"?
7. Melyik megyében orvosolnak több sérelmet a mezőgazdasági alkalmazottak részére?
8. Melyik megyében szerveznek több ifjusági klubot és szakmai továbbképző tanfolyamot? (Fonás, kötés, szabás, varrás, faragás stb.).
9. Melyik megye gyüjt többet a görög nép és más népek szabadságmozgalmára?

Uj mezőgazdasági gépgyárat létesitettek a Szovjetunióban

MOSZKVA. — Az épitkezési minisztérium 221. számu igazgatóságának, valamint az „Altajszelmas" üzemek kollektivái nemrég jelentették Sztálinnak, hogy az üzem első részének épitkezését befejezték.

Ilyenformán a Szovjetunió keleti vidékén uj, fontos központ létesült mezőgazdasági gépek gyártására.

A minisztertanács határozatának megfelelően, a gyár épitését még a honvédelmi háboru idején kezdték el.

Nehéz körülmények között folyt a munka. Az épitészek sok kezdeményező erőről és önfeláldozásról tettek tanubizonyságot.

Még az épitkezés vázait el sem távolitották és a gyár már üzemben is volt. Altaj gépszerelői már eddig 21.000 traktor-ekét, 145.000 igavonásra alkalmas ekét és rengeteg másfajta mezőgazdasági gépet gyártottak.

A tervelőirásnak időelőtti megvalósitásáért folytatott harcuk során, az „Altajszelmas" müvek dolgozói rendkivüli eredményeket értek el a szocialista verseny terén.

Ujabb áruszállitmány érkezett a Szovjetunióból

BUKARES. (Rador.) November 14-én és 17-én Ungeni határállomáson keresztül az országba nagymennyiségü koksz, tüzálló tégla és napraforgómag szállitmány érkezett, amely árukat a Socola-Iasi állomáson rakták ki a vagonokból.

Ezek az anyagok a Szovjetunióból a román—szovjet gazdasági egyezmények alapján érkeztek az országba.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nézze meg mindenki

KOLOZSVÁR A főpróba közönsége döbbent csendben figyeli Gergely Sándor szinmüvének drámai feszültségü jeleneteit a kolozsvári Állami Magyar Szinházban. Az első felvonás első percétől kezdve, ez a feszültség állandóan fokozódik és olyan magasságokba lendül, hogy átitatja a levegőt, s az egész nézőtéren az igazi nagy szinházi élmény hangulatát teremti meg. A szakmabeli közönség soraiban most nincs szokásos suttogás kritikai megjegyzés, észrevétel. Mindenki érzi, hogy a szinpadon a közelmult történelmét, életét látja, két világ összecsapását, mely — a szinmü keretében — a második világháboru előtti Budapesten történik.

Ki ne ismerte volna Kovács Józsefet (Senkálszky szerepe), a megalkuvó, gyáva és ingadozó kispolgárt, akinek álmai netovábbja a vitézi cim volt, s aki mindig hangsulyozta, hogy ő magyar királyi államvasuti felügyelő. És ki ne ismerte volna a féktelen ambicióju kispolgárasszonyt (Galló Alice szerepe), aki ferje vitézi ciméért s „gyermekei jövőjéért" feláldozza öccsét, a szabadságharcost? Ki ne találkozott volna az akkori világ nyegle, kegyetlen, durvaszavu hadbiró tipusával? (Lantos szerepe.) Ezek tipusok, nem irói agy szüleményei, hanem egy kiváló drámairó életből kiemelt és megfelelő drámai helyzetben bemutatott alakjai.

Miért van a darabnak olyan mély, olyan rendkivüli hatása? Mert valamennyien ráismerünk benne arra az életre amelyben éltünk, az akkori világra, mely elkendőzte előttünk az igazságot. Néhány év távlatából most e szinpadi müben megelevenedik az egész akkori világ, csakhogy az igazság reflektorfényeivel megvilágitva, okot és okozatot feltárva, megmagyarázva mindazt, amelyről akkor az állampolgár, kevés kivétellel, semmit vagy igen keveset és azt is eltorzitva tudott. Már az első kép urambátyámozó hangon beszélgető kispolgárai, a jobboldali kormánylapokat kiabáló rikkancs, a pökhendien beállitó „vitéz" hadnagyocska hüséggel és teljes hitelességgel hozza elénk az akkori „uri Magyarország" hamis levegőjét, melyben fulladoztak a szabadságra és igazságra vágyó emberek.

Kőmüves Nagy Lajos vezeti a főpróbát, mely teljes, egész, elő adásra kiforrt. Hosszu, elmélyült munka eredménye. Az uj rendezési munkaformának komoly eredménye. Kidolgozottság jellemez minden szerepet legkisebbtől a legnagyobbig. Egész kicsi szerepek is kiváló erők kezében vannak. Epizódszerepekben néhány fiatal szinész tünik fel. A darab feszült levegője, drámai mondanivalói áthatnak minden szereplőt. Teljes lélekkel és tudással igyekeznek megoldani feladataikat. A rendező ezen az utolsó próbán már csak néhány részletkérdésre tér ki. A halálrakinzott Esztergá Pál (Flóra szerepe) maszkjáról esik szó, s az öregasszony játszó és bizonyára nagy meglepetést okozó Finna Márta nem elégg öreges ruhájáról.

A próba simán, zökkenőmentesen, gyorsan pereg. A szünetekben irók, szinészek, ujságirók véleménye alakul ki. Nagy komoly sikert jósolnak az előadásnak, mely egyenes vonalként illik be a „Jegor Bulicsov", „Ócskavas nagyban" és „Leánynéző" után abba a próbai programba, mely a ma realista szinjátszását és a ma problémáit hozza közel az uj szinház uj közönségéhez.

A „Vitézek és hősök" ma már történelem. De mindenkinek meg kell néznie. Egy szörnyü, hazug közelmult korszak véresen igaz történelme, melyet csak igazi iró tud igy és ilyen eszközökkel tul zások nélkül megeleveniteni. Müvészi, politikai és szinházi jelentőségével, a „Vitézek és hősök" igaz, életteszó'ó élményt jelent Kolozsvár szinházba járó dolgozóinak. (—on)

A SZOVJET TECHNIKA UJABB SIKERE

Mesterséges esők versenyeznek a természetes esőkkel

A moszkvai szövetségi viztechnikai tudományos intézet kezdeményezésére a Szovjetunió területén nagy méretekben kezdik alkalmazni az ujrendszerü öntözési módszert, főleg mezőgazdasági növények termesztésénél. *Az uj öntözési módszer a mesterséges eső. Ezzel a módszerrel, a vizet, különleges gép berendezés segitségével egyenletesen osztják el a föld felett és a viz, cseppek alakjában hull a mezőkre.*

A mesterséges eső óriási előnyt jelent nemcsak a szokásos öntözési rendszerekkel szemben, hanem bizonyos esetekben a természetes esőknél is jobb és előnyösebb. Igy például a hüvelyes veteményeknél hektáronként 100—200 köbméter viz kell az öntözött területnek. Ilyen nagymennyiségü vizet nagyon nehéz a szokásos öntözési rendszerrel, vagy pedig természetes esővel elérni.

Ezenkivül a mesterséges esőknek számos más előnye is van a természetes esővel szemben. A természetes eső tul nagy csepjei gyakran letörik a növények levelét és szárát és a földön vastag növényi réteget képeznek, ami hátráltatja a növények fejlődését.

A mesterséges esőt előidéző gépek segitségével az esőcseppek nagyságát minden nehézség nélkül szabályozni lehet 0.5-től 2 milliméter átmérőig, ami lehetővé teszi, hogy a növények fejlődését előmozditó vizcseppnagyságokkal nedvesitsék a növényeket.

Igy például a burgonyaültetvényeknél és hüvelyes veteményeknél, öntözéssel és ilyen mesterséges esőkkel a termést 2—4 szeresével növelték. Nemrég, Jansin mérnök, a hidrotechnikai tudományos intézet munkatársa tökéletesitett öntözőgépet szerkesztett. Olyan különleges öntözési gép ez, amely a mesterséges eső utján történő öntözés egész folyamatát tökéletesen gépesitette. Ez a gép, amelynek kezeléséhez mindössze két emberre van szükség, naponta 30 hektár területet öntöz 30 milliméteres vizréteggel.

Teljes együttmüködés a zsuki mintagazdaság és a környező falvak dolgozó földmüvesei között

ALSÓZSUK. — A teljes együttmüködés szellemében végezték a szántási munkálatokat a zsuki mintagazdaság és a környező falvak dolgozó földmüvesei. A mindennapra kitüzött földterület felszántása érdekében kora reggeltől késő estig váltott vezetőkkel dolgoztak a traktorok. A mai napig a december 1-ig előirányzott 130 hektár szántóföld nagyrészét, 110 hektárt felszántottak amellett, hogy időközönként a hideg idő és a havazás a munka folytonosságát akadályozta.

A gazdaság felhivására a környező falvak öntudatos dolgozó földmüvesei belekapcsolódtak a munkába. Igásállatokkal siettek a traktorok segitségére, a szántás mielőbbi befejezése végett. Bonchida 70 ekével 16, Alsózsuk 70 ekével 13 és Válaszut 35 ekével 6 hold területet szántott fel. Ugyanakkor a környék összes traktoral felvonultak a szántáshoz s ez reménységgel töltötte el a gazdaság dolgozóit a verseny megnyerése iránt.

A. CENAN, levelező.

Uj cukorrépa fajták létrehozásán kisérletezik

a Mezőgazdasági Kutatóintézet

BUKAREST. — Az éghajlati és talajviszonyoknak legmegfelelőbb cukorrépafajták kiválasztására, a Központi Mezőgazdasági Kutatóintézet növénynemesitő osztálya nagyszabásu kisérletek végrehajtását határozta el. Ezeket a kisérleteket párhuzamosan végzik gyakorlati uton és a laboratóriumi elemzések tapasztalatainak felhasználásával a Mezőgazdasági Kutatóintézet kisérleti állomásain és elsősorban a bánsági Csanád községben levő kisérleti telepen.

A Mezőgazdasági Kutatóintézet a cukorrépa-fajták minőségének megjavitására külön erre a célra szolgáló kisérleti telepeket is létesit, amelyeknek munkájában a Cukoripari Központ szakemberei is közreműködnek. A földmüvelésügyi minisztériumban legutóbb értekezletet hivtak össze ebben az ügyben és ez alkalommal a Cukoripari Központ a maga részéről kötelezettséget vállalt, hogy szakemberek kiküldésével hozzájárul a mozgalom sikeréhez.

A cukorrépa-nemesitési mozgalom első lépéseként elrendelték, hogy hat cukorgyár, egyenként mintegy 50 ezer darab cukorrépát bocsajt a kisérletezési központok rendelkezésére. A cukorrépa fajták megujitására és nemesitésére irányuló kisérletek két különböző irányban haladnak. Egyrészt azt a célt szolgálják, hogy ujfajta répákat termesszenek ki, másrészt pedig meghatározzák a fajtákat, amelyek a legjobban megfelelnek a különböző vidékek éghajlati és talajbeli adottságainak.

Ezeknek a kisérleteknek alkalmával a cukorgyárak által rendelkezésre bocsájtott répamennyiségeknek a sullyal összefüggő tulajdonságait és a tömény anyag százalékarányát tanulmányozzák, hogy e két adalék segitségével határozhassák meg a minőséget, vagyis a cukortartalmat.

Az 50 ezer darab répából elsősorban kiválogatják azt a 2000 darabot, amely a legtöbb cukrot tartalmazza, mig 10 ezer darabot, mint magtermesztésre a legkiválóbbat különitenek el. A „legkiválóbb" és „kiváló" minősitéssel ellátott répát, külön-külön vagy csoportonként termesztik kisérleti kutatások vagy a szaporitás céljaira. Az igy termesztett répák aztán összehasonlitásra szolgáló kis ültetvényekhez szolgáltatják a vetőmagvakat.

Az összehasonlitó ültetvényeken 2—4 évig tartó kipróbálás után, kiválogatják a legértékesebb példányokat és ujabb 9 éves időszak után véglegesen meghatározzák azt a 3—5 legkiválóbb fajtát, amelyek kivételesen előnyös és változatlan tulajdonságuknál fogva a legmegfelelőbbek. Ha ujfajtákat tenyésztenek ki, ezeket is ellenőrzik, hogy mennyiben felelnek meg országunk talaj- és éghajlati viszonyainak.

A cukorrépanemesitési mozgalom szemléltető példája annak, hogy az állam minden erőfeszitést megtesz a tudományos módszereken alapuló belterjes, okszerü mezőgazdaság megteremtésére.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 3—5 lej. Legkisebb hirdetés dija 10 szóig 30—50 lej. Állástkeresőknek szavanként 1 lej. Cim a kiadóban és jeligés hirdetéseknél 20 lej pótdij fizetendő.

ADÁS-VÉTEL

JÓKARBAN levő férfiruhákat, női és férfikabátokat veszek. Universal, Malom-utca 6. Gy. 223

KALYHÁK, nagyméretüek, csövekkel, legjobb állapotban, épitéshez alkalmas deszkaanyagok, ablakok, sürgősen eladók. Vörös Hadsereg-utja 8. Löbl. 6807

PÉNZSZEKRÉNY, tüzmentes, hármas, nagy próbatükör, olcsón eladók. Vörös Hadsereg-utja 8. Löbl. 6803

ÓCSKA bádog és deszka eladó a Szentegyház-utcai Csizmaszinnél, Heintz Ferenc kőmüves mesternél. 6806

ELADÓ Orion rádió, 4+1. Fellegvári-ut 26. Dargau. 6804

FEKETE férfiruha, uj, magas termetre, olcsón eladó. Kolumban szabóság, Köztársaság (Majális)-utca 1. 6820

DIÓFURNIROS kombinált szekrények, rökamiék, asztalok, székek, sürgősen eladók. Török István asztalosnál, Roosevelt-utca 3. szám, Óvár. 6830

EGY teljesen uj ezüstróka, nagyon szép kivitelben, eladó. Érdeklődni December 30 (Unió)-utca 19. szám. Nagy György, 4. számu ajtó. 6833

KERESEK azonnali megvételre jóminőségü téli férfikabátszövetet, sötét szinben. Lakatos, Köztársaság-utca 22. 8—1 óráig. 6762

SÜLLYESZTHETŐ SINGER VARRÓGÉPET, legujabb modellt, megvételre keresek. Árajánlatot „Centralbobin" jeligére kiadóba kérek. 6842

A VÁRMEGYEHÁZA kantin részére veszünk 50 literes zománcozott pléhfazakat és lábost és egy nagy husdarálógépet. Cim: Ossian Joan, Vármegyeháza 56. számu szoba. 6844

ERIKA-M (Meisterstück) irógépet, kifogástalan állapotban, megvételre keresek. Árajánlatot „Meister" jeligére a kiadóba kérek. 6843

MEGVÉTELRE keresem Böhm Károly: Logika cimü könyvét. Cim: dr. Nemes István, Kolozsvár, Magyar Népi Szövetség. 6863

MODERN iróasztal székkel, eladó. Megtekinthető Román Janos asztalosnál, Kossuth Lajos-utca 48. szám alatt. 6863

FINOMKIVITELÜ, hajlitott, modern, diófurniros, kombinált szobabutor eladó. Malom-utca 10. Hatul emeleten. 6848

HÖLGYFODRÁSZOK figyelmébe! Vizondoláló csavarok kaphatók. Kemenes Miklós, Horea-ut 20., I. emelet. Kolozsvár. 6852

VADONATUJ, süllyesztős női varrógép eladó. Pikéroz, azsuroz és két tüvel is varr. Petru Maior-utca 7., földszint. 6851

PERZSALÁBBUNDA, jóállapotban, eladó. Horea 26., trafik. 6850

ELADÓ egy vadonatuj ezüstróka. Megtekinthető Március 6-utca 18. szám, II. udvar, I. emelet. Asztalosné. Délután 2—5-ig. 6858

RÁDIÓ, Philips, hatlámpás, eladó. Kálvária-utca 22. 6861

JÓKARBAN levő barna csikóbunda, középtermetre való, olcsón eladó. Traian (Árpád)-ut 15. Tamás. 6865

RÁDIÓ, modern, 3+1, Philips, kifogástalan állapotban, sürgősen eladó. Szappan-utca 32. 6834

ELADÓ egy „Vesta" vaskályha, zománcozott fürdőkád, csónakos „Singer" varrógép, gyermek vasagy, sezlon, iróasztal, szekrény, antik sublót. Molotov-utca 14., házfelügyelőnél. 6871

KOMPLETT háló, Petrof zongora eladó. Weinstein, Timár-utca 34. 6781

INGATLAN-LAKÁS

ÜZLET átadó Főtér mellett, fényképész vagy bármilyen laboratórium céljára. Alkalmas lakásnak is. Cim a kiadóban. 6759

2 VAGY 3 szoba, konyha, összkomfortos lakást, költségtéritessel keres sürgősen „Fiatal pár" jeligére. 6794

KÉT diák lakást kaphat. Fürdőszobahasználat. Einstein-utca 6. 6779

KÜLÖNBEJÁRATU, butorozott szobát, fürdőszobahasználattal, kizárólag a központban, keres jólfizető házaspár. Telefon: 28—60. Hirschfeld. 6782

SÜRGŐSEN keresünk ügyfeleink részére családi házakat, öröklakásokat, város bármely részében, lakásat elcseréljük, butorral átadjuk. Vulcan ingatlanforgalmi, [illegible] iroda, Molotov 24. Telefon: 1[illegible]—64 Gy. 224

ELUTAZÁS miatt tehermentes kert eladó. Donáth-ut 28. 6772

KÉT diák szállást kaphat. Vasut-utca 9. Kővári-telep. 6838

BUTOROZOTT szoba, fürdőszoba, esetleg konyhahasználattal, kiadó. Dézsma-utca 43. 6839

DIÁKLÁNY lakást kaphat a központban. Horea-ut 20., I. em. 6852

KLINIKÁK közelében, nem különbejáratu, butorozott szoba kiadó. Ugyanott kötést vállalok és varrógép bérbeadó. Cim a kiadóban. 6847

ELADÓ ház, Csaba vezér-utca 26, részben is és teakonyhás garzonier cserélek szoba, konyhával. Főtér 10. Füzőszalon. 6872

SZAMOSKÖZ-utca 82. szám alatt 2x1 szoba és konyha eladó. Vétel esetén beköltözhető. Értekezni délután háromtól. 6868

EGY szoba, kiskonyhás lakásomat butorral együtt átadnám, elutazás miatt. Pasteur-utca 49. 6854

ÁLLÁST KERES

VARRÓNŐ, gyakorlattal, háznál munkát vállal. Voltaire 4. 6869

ÁLLÁST KAPHAT

EGYEDÜLÁLLÓ fiatal nőt két személy mellé, háztartásba, délutánra alkalmazok. Molotov-utca 19., ajtó 12. Érdeklődni délutáni órákban. 6837

MEGBIZHATÓ asszonyt keresek, ki háromtagu család háztartását önállóan vezeti, vidéken. Cim Krausz, Kolozsvár, Baba Novac-tér 6. 1—3 óráig. 6853

KERESEK mindenes bejárónőt. Eötvös 13., földszint. 6867

ÖNÁLLÓAN jólfőző háztartási alkalmazottat keresek azonnalra. Cim a kiadóban. 6863

KÜLÖNFÉLÉK

MENYASSZONYI ruha, fátyol és koszoru eladása és kölcsönzése nagy választékban az Orchideanál, Dózsa György-utca 22. F.

ELVESZTETTEM kedden este a Szabadság-téren egy jobb kézre való, báránybőrrel bélelt kesztyümet. Kérem a becsületes megtalálót, juttassa vissza a Kossuth Lajos-u. 32., élelmiszerüzletbe. 6845

LOVASSZEKER bérbe, vagy felesbe kiadó. Deportáltak-utja 120. Kajántói vám. 6864

MENYASSZONYI ruhák, fátyolok, koszoruk, szőrmekeppek kikölcsönzése. „Dáhlia Müvirágszalon". Horea ut 35. Gy. 161

December elején MEGJELENIK
a Magyar Népi Szövetség Országos Könyvkiadási Bizottsága kiadásában
A Magyar Népi Szövetség
1949 évi naptára
[illegible] változatos [illegible] tartalommal
[illegible] magyar otthonából sem hiányozhat!
Előjegyzés [illegible] és a Szabad Szó kiadóhivatalában
Ára 50 lej

„MARCOTERM"
földgázégő
Házi [illegible] gáz és [illegible] használatra
[illegible] ipari berendezésnél [illegible]
[illegible] hatást lehet elérni
„MARCOTERM"-2 égők
Használható cserép-, vas- és [illegible] kályhához
Főelárusitó:
„SOCOMET" S. A. R.
Bukarest, Cuceru Udricani-u 21. Telefon 4.72.84, 5.65.65

„Clujul" Állami Áruház
rőfös osztály
[illegible] Gr. [illegible]-utca 18
Folyó hó 6-án kezdődőleg eladásra kerülnek a C. C. T. által 35.188/I, 35.[illegible]/II, 35.322/II sz. [illegible] hó 20-án kiutalt alant elsorolt áruk:

2.125	mtr.	ujjatlélés
800	„	selyem férfiing anyag
400	„	Miella selyem
200	„	Crepe Republican selyem
100	„	csikos selyem férfiing anyag
75	pár	Mignon harisnya
75	„	Batiszt harisnya
75	„	Arcka harisnya
45	drb.	kombiné
200	mtr.	Férfi kabátszövet
150	„	Loden
200	„	Loden Cisnădie
100	„	Férfi ruhaanyag
100	„	„ „
600	pár	Férfi harisnya
4.000	mtr.	Sifon
15.000	„	[illegible]
300	„	Jalta
500	„	Női ruhaszövet
350	„	„ „
250	„	Loden
1.700	pár	Gyermekharisnya

A „CENTRAL"
(volt NEW-YORK)
kávéház-étterem a legolcsóbb szórakozó helyiséggé alakult át
A legjobb ételek és italok maximális áron kaphatók
Sütemények 81 lej
1 liter Enyedi bor 350 „
Monopol italok maximális áron
HARRY zenekara játszik. — DUCI énekel!
TAXI! Minden vasárnap reggelig nyitva
[illegible] vagy bárok rendezésre az összes helyiségek bármikor a Szinház [illegible] rendelkezésére állanak. Győződjön meg olcsó árainkról
Spinrád A.

Az Élelmiszeripari Munkások Szakszervezete
[illegible] 27-én, [illegible] 8 órakor [illegible] helyiségében (Pata-utca 7) tartandó kultúrműsorral egybekötött
nagyszabásu bálájára
A bál [illegible] 50%-a a görög gyermekek [illegible] fordítjuk

Központi fekvésü különbejáratu, azonnal beköltözhető jó butorozott szobát keresek. Cim a kiadóban

A „Szállitási Központ"
(Centrala Transporturilor)
Szállitási Iroda,
Sandu Mózes, Bukarest,
Oituz utca 7 sz. Távbeszélő: 4-11-33
[illegible] feltételek mellett [illegible] szállitásokat [illegible]

GRAFIKAI ÜZEMEK KOLOZSVÁR, BRASSAI-UTCA 7 SZÁM. Nr. cd. Clj. 255.